

Lesbrief

Rouw (Verzorgende)

Dit project maakt deel uit van de campagne DementieEnDan en is onder andere tot stand gekomen in samenwerking met:

ROC Midden Nederland, Koning Willem I College, ROC Mondriaan, MBO Utrecht en ROC Aventus

Auteurs:

Yvonne Vullingsh, Nicolet Destrée, Josephine van der Laan, Ilse Hartgers, Ceciel de Bruijn en Paul Bocken

Rouw (Verzorgende)

Domein

Het mentale welbevinden van de cliënt als persoon

Clips

Clip 1 'Introductie Jan en Marjo', Clip 2 'Introductie Ton en Carry', Clip 23 'Naar het verpleeghuis'

Toelichting

Voorafgaande aan, tijdens en na het krijgen van de diagnose 'dementie', in welke vorm dan ook, komen de cliënt en zijn familie in een rouwproces. De oude identiteit vervaagt en bestaat op den duur niet meer. Er vinden veranderingen plaats, op zowel lichamelijk, psychisch als sociaal gebied.

"Het wordt stil".

Rouw.

Ieder mens ervaart rouw anders en ieder mens maakt ook verschillende fases door. Vaak zie je dat het rouwproces binnen een gezin niet parallel loopt. Als helpende, verzorgende en verpleegkundige heb je hier een belangrijke rol in. Je bent een intermediair. Begrip tonen, geleiden en kennis delen kunnen onbegrip en onmacht voor groot deel wegnemen.

Clip 1 'Introductie Jan & Marjo; duurt ongeveer 6 minuten; clip 2 'Introductie Ton & Carry' ongeveer 6 minuten en clip 23 'Naar het verpleeghuis' duurt ruim 12 minuten.

Beginsituatie

Verzorgende niveau 3, leerjaar 2

Vaardigheden

- signaleren en rapporteren van verschijnselen die passen bij rouw bij een cliënt met dementie en diens naaste.
- cliënten begeleiden bij het ervaren van verlies.
- ingaan op verlies bij de naaste en adequaat doorverwijzen

Kenniselementen

- kennis van wat rouw is, hoe het zich kan uiten en hoe het kan verlopen
- kennis van gesprekstechnieken
- kennis van waar andere deskundigheid op het gebied van rouwverwerking aanwezig is

---

Leerdoelen

De student kan

- uitleggen wat rouw betekent
- verschillende fases herkennen en benoemen
- doorverwijzen naar een deskundige of het gesprek aangaan met familie

Werkvorm

Divers

Bronnen

www.btsg.nl

<http://www.scienceprogress.nl/verandering/vijf-fasen-van-rouw-kubler-ross>

Uitvoering opdracht 'Rouw'

Bronnen

www.btsg.nl

<http://www.scienceprogress.nl/verandering/vijf-fasen-van-rouw-kubler-ross>

Vorbereiding

Beantwoord de volgende vragen:

1. Wat weet je al over rouw?
2. Heb je er zelf al ervaring mee?
3. Waarom is volgens jou inzicht in rouw belangrijk in de zorgverlening?
4. Wat zijn rouwtaken?
5. Wat wil je leren over rouw?
6. Naar wie kun je doorverwijzen?
7. Welke aanpak kies je bij een gesprek met iemand in een rouwproces - wat doe je liefst wel en wat ga je vooral niet doen?

Instructie

Klassengesprek over rouw en rouwervaringen. Vragen beantwoorden.

Verwerking

Bekijk:

Clip 1: Introductie Jan & Marjo (6 min)

Clip 2: Introductie Ton & Carry (5 min)

Clip 23: Naar het verpleeghuis (12 min)

A. Stel groepjes samen:

Bespreek de onderstaande vragen met elkaar.

Vragen

1. Wat valt jullie op in het filmfragment?
2. Wat vinden jullie daarvan?
3. Welke reacties zie je bij de cliënt?
4. Welke gesprekstechnieken gebruikt de begeleider?
5. Wat is het effect van deze benadering?
6. Vergelijk wat je gezien hebt met de theorie die je gelezen hebt. Wat zijn de overeenkomsten en verschillen?

Bespreek de vragen na.

B. Beschrijf een situatie die je hebt meegemaakt op stage, waarbij je de rouwfases kunt herkennen.

Wat kun je hiermee doen?

Bereid een gesprek voor dat jij zou voeren met de familie.

Oefen in de klas of met behulp van simulanten.

Geef elkaar tips en tops.

Dit gesprek kan gebruikt worden als onderdeel van een 'taaltaak' (2F)

C. Nu je meer weet over hoe rouw kan verlopen, kun je nu ook op andere momenten (in je omgeving, thuis of waar je werkt of stage loopt) beter of anders begrijpen wat iemand die een verlies heeft geleden doet en zegt?

Eindresultaat

Toegenomen kennis van en inzicht in rouw en kennis van het herkennen van rouwfases.

(Eventueel) Onderdeel Taaltaak 2F